

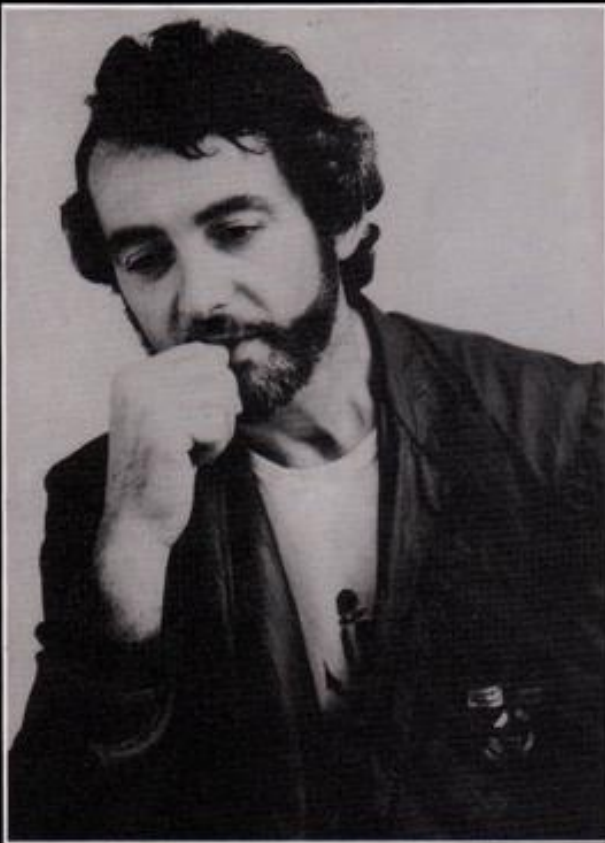
ЧУДЕСНИ СВИТАЦ

Добрица Ерић

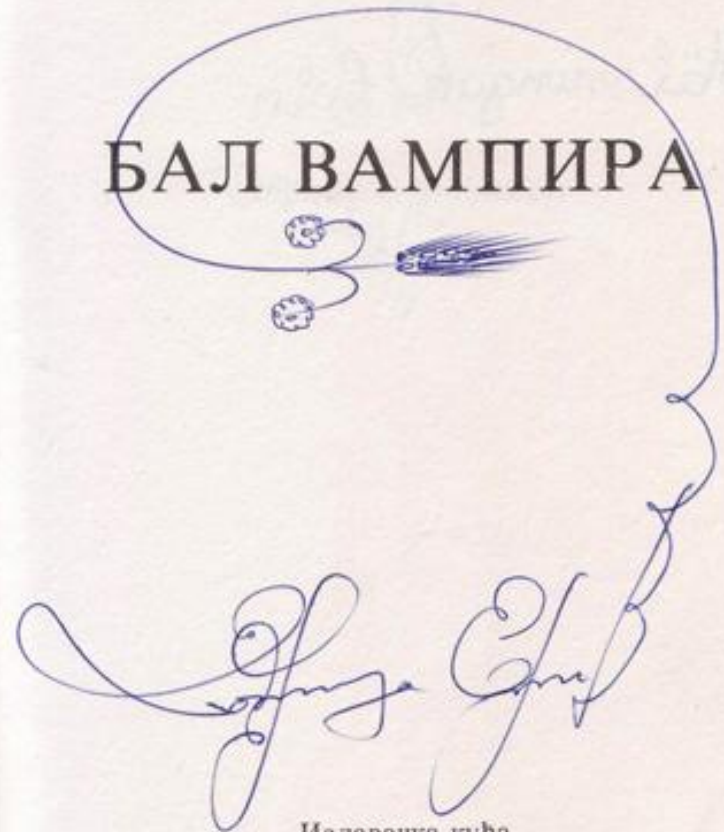
Наставница
Валентина Мујичић

Добрица Ерић

Добрица Ерић

БАЛ ВАМПИРА

Издавачка кућа
ЛАКОВИЋ
Сараорци
1990.

ДОБРИЦА ЕРИЋ

(Доња Црнућа, 22.08.1936)

Добрица Ерић је рођен 1936. године у селу Доња Црнућа у Горњој Гружи (код Горњег Милановца). Родитељи — шумадијски сељаци Милош и Радмила.

Завршио четири разреда основне школе у Враћевшници и опробао срећу — како сам каже — у многим занатима... Својим богатим стваралаштвом на својеврстан начин обележава живљење на шумадијском и српском простору. Он је песник, прозни и драмски писац, лирски здравичар Груже, сликар природе, села, детињства и љубави. Незаобилазан је у антологијама и уџбеницима. Пише поезију и прозу, сарађује у бројним листовима и часописима и често говори своје песме у разним приликама.

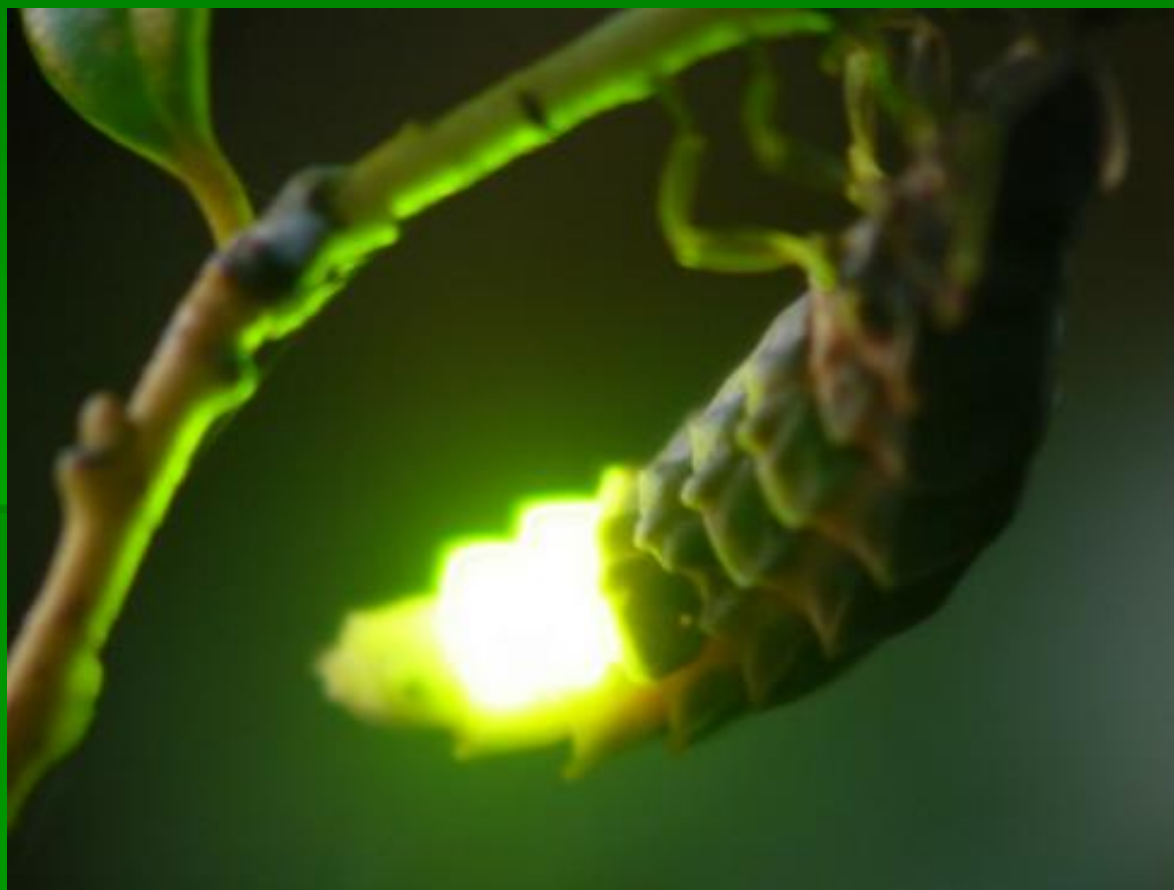

Аутор је више романа, пет књига лирске прозе, 23 збирке песама, пет позоришних драма, преко 40 књига за децу. Заслужни је уметник града Београда. Прву збирку песама објавио 1959. године а до данас више од стотину књига поезије, прозе, антологија, сликовница... Дела су му продата у тиражу од милион примерака. Доста их је преведено на светске језике. Песме су му ушле у читанке, антологије, школске лектире. За многе су композитори написали музику. У јавним наступима — на ТВ, на вечерима поезије и другим приредбама он своје песме не чита, он их говори, јер их готово све зна напамет. Са Д. Витошевићем припремио је антологију — "Орфеј међу шљивама" (1963), а самостално приредио антологију — "Да сабљама земљу дијелимо" (1994).

- Добитник је низа значајних награда и признања: Младо покољење, Горанов венац, Награда Змајевих дечјих игара, Невен, Вукова Награда.

Живи и ради у Београду и у Грузи.

Кад помислимо на инсекте обично се стресемо и прво нам на памет падну они летњи досадњаковићи - комарци или кућне бубе против којих се боримо свим могућим хемијским средствима и оруђем као што су мувалице, пешкири, новине и папуче.

Ипак, има и оних бубица којима се радујемо, које радо узимамо у руку, којима смо чак и песме испевали

- (*Lampyridae*) Девојчице их стављају у косу, а дечаци држе под чашом да светле по целу ноћ, па их ујутру пуштају на слободу. Свитац је крилати инсект који има способност да хемијским путем производи хладно светло, зелене, жуте или бледо црвене боје. Супстанце које производе светлост су ензим луцифераза и једињење луциферин а у хемијској реакцији учествују и јони магнезијума, аденозим-трифосфат и кисеоник. Светлост која настаје на овај начин је најефикаснија од свих познатих, јер се скоро сва настала енергија емитује као светлост. Свици својим "фењерима" привлаче партнера или плен. Интересантно је да овај инсект светли и док је стадијуму ларве и ово светло упозорава остале предаторе, јер су ларве скоро свих врста свитаца отровне. У свету постоји преко 2000 врста свитаца, а неке од њих имају способност да синхронизују своје треперење у крошњама дрвећа и приреде прави мали спектакл посматрачима.

Када се средином лета крећете кроз природу, све су шансе да ћете у сумрак или ноћу наићи на једног или више свитаца који трепере својим "лампицама". Како је појава биолуминесценције, тј. способности за емитовање светлости, код живих бића изузетно ретка, сусрет са свицима увек изазива пријатна осећања, чак и код људи који иначе избегавају инсекте сваке врсте. Светлуцање свитаца је кроз историју било инспирација многим песницима и књижевницима што само потврђује људску фасцинацију овим малим бићима која самостално производе светлост.

**Светлост у мраку по правилу привлачи људе,
па се делимично и тиме могу објаснити
неподељено позитивне реакције људи на ове
природне мини-фењере.**

Чудесни свитац

Када у тихе летње вечери,
запали поља свитаца рој,
знај да међу њима трепери
и један који је само твој.
Твој свитац мора бити највећи
и најсјајнији, као и ти.
Можда ти баш сада прође крај лица
мислећи да је сунцокрет жут,
да ти није тог тајног свица,
ти никада не би пронашао пут.
Он само за те светли у ноћи
и само због тебе постоји, знај,
али ти никада нећеш моћи
да пружиш прст и кажеш тај!
Ма где будеш свијао гнезда
ма куд те однео птичији лет,
у мноштву других ливадских гнезда
светлеће он ко златни цвет.
Кад год те његов сјај заголица,
видећеш мајку и родни крај.
Свако срце има свог свица
своју ливаду, реку и гај!

Добрица Ерић је сликар природе, села, детињства и љубави. У његовим песмама се често спајају природа и завичај, који је праоснова његових гледања, надања. Тако га и у песми Чудесни свитац надахњује завичај. Он пева о необичном и тајанственом свицу који се негде ноћу шћућури, такмичи са звездама и светли.

Прва строфа песме «Чудесни свитац» почиње приказом тихе летње вечери коју "запали поља свитаца рој".

Лирски субјекат се обраћа читаоцу и зна да и међу свицима трепери онај који је његов. Он жели да у роју свитаца свако нађе највећег и најсјајнијег који ће бити само његов, али сумња да ће икад моћи да пружи прст и каже - тај је.

Јер, свитац је за многе невидљив и песник поручује: "Можда ти баш сада прође крај лица мислећи да је сунцокрет жут.«

Свако од нас мора да открије свог свица, своју звезду водилу кроз живот.

Свитац је симбол унутрашње светлости, лепоте, духовности али и инспирације, наде, идеја.

У песми Чудесни свитац он постаје симбол светлости која сваког човека води у завичај. Зато песник каже: "Да ти није тог тајног свица, ти никада не би пронашао пут." И ма где да човек "свије гнездо" свуда ће његов свитац да трепери "ко златни цвет", и када га његов сјај заголица видеће мајку и родни крај.

Јер, "свако срце има свог свица, своју ливаду, реку и гај!"

© Judd Patterson, 2008
www.juddpatterson.com

